

Zaaknr. : 15.zk13349

Kenmerk : 15IT035551

Barcode :

Vergadering algemeen bestuur

Verslag van de vergadering van het Algemeen Bestuur van Waterschap Brabantse Delta d.d. 9 december 2015 om 19.30 uur te Breda, kapel, Bouvigne.

Aanwezig:

De vicevoorzitter: C.A.A. Coppens

De leden: J.J.M. van der Aa, M.J.C.M. Arts, K. van den Berg, W.J.H. de Boer, W. Bonthuis, J.J.M. van der Heijden, H.B. Hieltjes, C.A.M. de Jong, L.H. van der Kallen, J.J. Kocx, W.W.J.F. de Koning-Bogers, C.A.M. Korst-Dingemans, C.C.F. Mureau, G.G. de Neve, F.C.J. van Noord, P.H.T. Raedts, Th. Schots, H.C.A.M. Schouwenaars, J.A.M. Slenders, C.A.G. Sneep, W. Spierings, J.P.W.A.A.M. Taks, M.C. Velthoen, J.A.P.G. Verhulst, J.J.M. Voets

Afwezig met kennisgeving: C. Moonen, J. van Dam, C.B.M.E. Franssen, H.P. Verroen, A.A.F.M. Wijnen

De secretaris-directeur: H.T.C. van Stokkom

Notulist: H. Mutsaerts van Het Notuleercentrum

1. Opening

De voorzitter: Dames en heren, van harte welkom. Als jullie een beetje meewerken, dan is dit vanavond de laatste vergadering in 2015. Ik hecht eraan dat ook zo te laten zijn. Ik heb vanavond heel veel wijsheden gehoord van discipline en hoofdlijnen, dus dat geeft de burger moed voor deze vergadering, is mijn conclusie. Ik wil in ieder geval degenen die leiding hebben gegeven aan het voortraject, bedanken dat zij de begintijd van deze vergadering gerespecteerd hebben. Daar ben ik ontzettend blij mee. Ik loop het lijstje langs van mensen die zich afgemeld hebben voor vanavond. De heer Verroen is wel bij het eerste gedeelte geweest, maar heeft zich af moeten melden voor het Algemeen Bestuur. De heer Wijnen is ziek. Die krijgt de komende weken een aantal vervelende onderzoeken en laten wij met zijn allen hopen dat het goed gaat aflopen. Mevrouw Franssen is ook afwezig, evenals de heer Van Dam.

1.a. Spreekrecht

De voorzitter: Er hebben zich geen insprekers gemeld.

1.b. Bepaling primus bij hoofdelijke stemming

De voorzitter: De primus bij hoofdelijke stemming is nummer 20, de heer Schouwenaars.

1.c. Bestuurlijke vernieuwing

Dit is voorafgaande aan de vergadering besproken.

2. Notulen en besluitenlijst van 11 november 2015

De voorzitter: Er zijn bij ons geen wijzigingen voorgesteld. Wie mag ik het woord geven? Niemand het woord? Dan zijn de notulen vastgesteld. Zijn er nog opmerkingen over de actie- en toezeggingenlijst? Er is een aantal zaken toegevoegd naar aanleiding van technische vragen. Geeft dat nog aanleiding tot vragen of opmerkingen? Niet. De besluitenlijst van 11 november. Ook niet, dan zijn deze vastgesteld.

Besloten: Het Algemeen Bestuur stelt de notulen (inclusief de gewijzigde actie- en toezeggingenlijst) en de besluitenlijst van 11 november 2015 vast.

3. Nota's ter besluitvorming

3.a. Aanpassing Gemeenschappelijke Regeling AQUON

Besloten: Het Algemeen Bestuur geeft toestemming aan het Dagelijks Bestuur om in te stemmen met de wijziging van de GR AQUON conform bijgevoegde concepttekst.

3.b. Begrotingswijziging AQUON 2016

De heer Sneep: Voorzitter, zoals net bij 3.a. unanieme instemming, dat vinden wij wel goed, maar in lijn met a. willen wij toch even gezegd hebben dat wij maximale aandacht willen vragen voor het lean en mean organiseren en uitvoeren van de werkzaamheden bij AQUON.

De heer Van der Aa: Voorzitter, de oproep van de heer Sneep neem ik mee, maar vooralsnog ga ik ervan uit dat u geen aanbevelingen doet voor aanpassing van onze zienswijze. Er is al een aantal besluiten genomen, de zogenaamde no-regret maatregelen. Op dit moment loopt fase 1 van de strategische evaluatie herijking en uw aandachtspunt is daar zeker aan de orde.

Het Algemeen Bestuur:

- 1. Neemt kennis van de eerste conceptbegrotingswijziging 2016 van AQUON;**
- 2. Stuurt AQUON een zienswijze op de begrotingswijziging.**

3.c. Inbesteding SNB

De heer Taks: Voorzitter, de Europese aanbestedingsregels zijn bedoeld om oneerlijke concurrentie bij aanbestedingen te voorkomen. Dat is een belangrijke doelstelling, die echter in de praktijk als knellend kan worden ervaren, zoals in het geval van Slibverwerking Noord-Brabant. Voor SNB kan in de toekomst een probleem ontstaan, doordat er te weinig slib wordt aangevoerd door de eigen aandeelhouders en dan moet men slib betrekken van derden, niet-aandeelhouders. Dat probleem moet men ondervangen binnen de geldende aanbestedingsregels. Hier wordt een oplossing voorgelegd en er worden vier varianten onderzocht. Er wordt gekozen om een bepaalde variant uit te werken. Dat lijkt ons een juiste keuze. Wij moeten afgaan op het advies van deskundigen, maar dat zou passen binnen het Europese aanbestedingsrecht. Het is positief en dat moeten wij waarderen, dat het Algemeen Bestuur in een vroeg stadium bij dit proces wordt betrokken. Het is ook de wens van het Algemeen Bestuur om aan de voorkant bij belangrijke zaken betrokken te zijn. Dat heeft ook te maken met de discussie over bestuurlijke vernieuwing. Het is minder prettig lijkt mij, in zo'n verband dat dan het Dagelijks Bestuur de leden van het Algemeen Bestuur wil betrekken in het afwegen van wat zij een moreel dilemma noemen, namelijk het ontwijken van geldend aanbestedingsrecht. Het gaat 50plus niet om een oneigenlijke toepassing van regels, het gaat er uiteraard alleen om om een efficiënte bedrijfsvoering voor SNB te garanderen en dat is in het algemeen belang. Laat morele discussies vooral bij het Dagelijks Bestuur blijven, zodat het Algemeen Bestuur zich daar het hoofd niet over hoeft te breken. Het is geen moreel debat, het is een strikt zakelijk debat dat tot een oplossing moet komen.

De heer Kocx: Voorzitter, van onze fractie steun voor de keuze die gemaakt is om die verder uit te werken. Onze fractie is wel geschrokken van de antwoorden op een aantal technische vragen, die door fracties zijn gesteld. Ons werd nu pas duidelijk – dat kan ook aan onze fractie liggen – dat het tarief voor externen lager ligt dan het tarief dat wij als waterschap betalen. Ik begrijp best hoe dat gekomen is, want je wilt de capaciteit van SNB vol houden, want anders wordt het tarief nog hoger, maar ik wil zeker voor de discussie over de toekomstvisie van SNB aan het Dagelijks Bestuur meegeven dat wij moeten gaan sturen op een uiteindelijke uitkomst dat externen op zijn minst hetzelfde bedrag betalen als de aandeelhouders en eigenlijk nog iets meer, want die lopen geen risico, die leveren slib aan voor een vaste prijs en that's it. Wij betalen meer en wij lopen het financiële risico van investeringen die wij gepleegd hebben. Ik denk dat wij daar de komende tijd best veel aandacht aan moeten besteden.

Mevrouw Raedts: Voorzitter, het voorstel is om de bedrijfsactiviteiten van aandeelhouders en niet-aandeelhouders, zijnde klanten, te splitsen. Ik kan mij vanuit financiële en wellicht ook vanuit juridische overwegingen voorstellen dat dat een goede zaak is. Wij zijn een waterschap, wij werken met publieke middelen, en het is de vraag of je dat uit moreel oogpunt wel kunt doen om als overheid op deze manier door een dochtermaatschappij te vormen, externe klanten te werven. Bovendien vraag ik mij daarbij af, als er een dochteronderneming is, dan blijft SNB en dus ook het waterschap, risicodragend. En als die dochter ook weer een dochter krijgt, blijven wij dan in alle generaties risico dragen? Dat is een groot vraagteken. Akkoord met een verkennend onderzoek, maar ik verzoek het Dagelijks Bestuur om de motie die wij in november unaniem hebben aangenomen, daarbij in acht te nemen. Niet op korte termijn alleen kijken wat gaan wij nu doen, maar zeker een lange termijnvisie ontwikkelen. Dat wordt steeds urgenter.

De heer Sneep: Voorzitter, de VVD vindt het een duidelijk verhaal en stemt volledig in met het voorstel van nadere verkenning van de vierde oplossingsrichting, de oprichting van een dochtervennootschap.

Mevrouw Van den Berg: Voorzitter, ik wil beginnen met de motie en de toekomstvisie van SNB. Eigenlijk hebben alle facetten waar wij nu een oplossing voor zoeken, te maken met hoe wij in de toekomst met SNB omgaan als waterschappen in Brabant. Je ziet dat de markt aan het veranderen is, wij zijn aan het veranderen en innovatie speelt een rol. Dit voorstel is gericht op het vullen van de beschikbare capaciteit door derden en door Europese aanbestedingsregels moeten wij dat anders organiseren. Begrijpelijk, zakelijk gezien. Ik vind het morele punt dat geschetst is, wel een dilemma die wij hier nadrukkelijk uitvoerig moeten bespreken. Gaan wij alles op alles zetten zodat SNB de capaciteit kan blijven vullen binnen de huidige regelgeving of gaan wij nadenken, waar moeten wij met SNB in de toekomst naar toe? Ik vind dat met dit voorstel eigenlijk voorgesorteerd wordt op een aantal richtingen van de toekomst van SNB, want als wij dit voorstel gaan doen, dan krijgen wij een dochtermaatschappij. Wat betekent dat dan voor onze financiële verhoudingen en de governance die wij daarop gaan voeren en onze sturing als Algemeen Bestuur? Wij gaan schoorvoetend akkoord met dit voorstel, omdat het nu even niet anders kan, maar wij willen dit uiteindelijke definitieve voorstel in het voorjaar of medio 2016 wanneer wij een antwoord krijgen op de toekomstscenario's van SNB, er nadrukkelijk bij betrekken.

De heer De Jong: Voorzitter, de fractie ongebouwd stemt in met dit voorstel, maar wij zijn wel geschrokken van de capaciteitsproblemen die nu en in de toekomst zullen ontstaan bij SNB. Zelfs met positieve scenario's zie je toch een afnemend aanbod van slib. Daarom nu de vraag van, moet er niet besluitvorming gekozen worden om te kijken of er andere grondstoffen, zoals mestverwerking, in de installatie verwerkt kunnen worden om de capaciteit te benutten en bij te kunnen dragen aan de winstgevendheid en rentabiliteit van de slibverwerking. Dan kun je kijken naar stand alone of naar samenwerkingsverbanden, zoals BMC mestverbranding van kippenmest.

De heer De Boer: Voorzitter, ik kan het redelijk kort houden, want er is al het nodige over gezegd. Wij willen ingaan op twee punten in samenhang met elkaar. De Europese aanbestedingsregels en het afnemende slibaanbod van de aandeelhoudende waterschappen zijn er de oorzaak van dat er waarschijnlijk op korte termijn niet meer voldaan kan worden aan het merendeelcriterium, ook wel genoemd oneerlijke concurrentie, en daarom moeten wij juridische kunstgrepen toepassen in de vorm van de oprichting van een dochtervennootschap. Wij weten niet helemaal zeker of de Europese Commissie dat akkoord bevindt. Waarschijnlijk op de korte termijn wel, maar of het een toekomstbestendige oplossing is, moet nog blijken. Het andere punt, de vragen die onze fractie heeft gesteld over de kosten van slibverwerking. De oudgedienden wisten wel dat de kosten van aandeelhoudende waterschappen fors hoger zijn. Het is een significant verschil met de kosten van waterschappen die op basis van een inschrijving slib aanbieden aan SNB. Die betalen echt veel minder. Dat is een ongewenste situatie, daar hebben andere fracties al op gewezen. Die twee dingen in samenhang met elkaar bekeken, moet je je afvragen of wij op deze wijze met SNB door zouden moeten willen gaan. Daar lezen wij in het stuk niks over, maar wij denken dat er alleszins aanleiding is om over de toekomst van ons in relatie tot SNB na te denken. Is bijvoorbeeld verkoop van SNB of verkoop van ons aandeel in SNB een optie? Wij kunnen nu instemmen met het uitwerken van de oprichting van een dochtervennootschap, maar wij willen het Dagelijks Bestuur nadrukkelijk oproepen om een visie op SNB te maken, wat ook door andere fracties al is genoemd. De meest vergaande is dan gewoon verkopen van de hele entiteit en anders overwegen om ons aandeel te verkopen en misschien dat andere waterschappen ook hun aandeel zouden willen gaan verkopen en dan ontstaat er een nieuw figuur, dat moet concurreren op de markt en dat is denk ik als je naar de toekomst kijkt, een veel betere situatie.

Mevrouw Korst: Voorzitter, het uitgangspunt is en moet zijn een goede en efficiënte slibverwerking voor de aandeelhouders. Die garantie moeten wij gewoon hebben. Wij kunnen ook instemmen met het onderzoek naar het oprichten van een dochtervennootschap. Dit is ook een antwoord op de wijziging van de aanbestedingsregels.

De heer Schouwenaars: Voorzitter, als laatste in de rij hoef je een aantal dingen niet te zeggen die anderen al gezegd hebben. Enige verbazing over de beantwoording van technische vragen. Een van deze vragen was de vraag die vanavond door meerdere fracties naar voren is gebracht, wat is de relatie met onze toekomstvisie op SNB en dan wordt er gezegd, die relatie is er niet. Ik denk dat de inbreng van vanavond aantoont dat die discussie er wel degelijk is. Als wij geen duidelijk beeld hebben van de toekomst van SNB en wat wij daarmee willen, dan is het de vraag wat wij met deze kunstgreep moeten. Inhoudelijk het verhaal van de governance. Als wij als Algemeen Bestuur regelmatig vragen wat onze grip en sturing op onze verbonden partijen en dochters is, hoe kunnen wij dan grip houden op onze kleindochters? De heer Taks noemt het morele verhaal en daar willen wij toch wat meer aandacht aan geven. Het feit dat de heer Taks zegt, laat dat maar in het Dagelijks Bestuur gebeuren. Dat is een punt waar wij in het Algemeen Bestuur wel eens over zouden kunnen stoeien. Is het moreel verantwoord dat wij als overheid moeilijke juridische constructies bedenken om wetgeving te omzeilen of te ontwijken? Er is wetgeving en als overheid moet je

die wetgeving uitvoeren of moet je allerlei trukendozen open gaan trekken? De financiële kant van de zaak. Als SNB kennelijk in de toekomst niet meer concurrerend is, dan moeten wij ons afvragen of wij wel goed bezig zijn. Dan komt de discussie over de toekomst van SNB weer boven tafel. Ik heb ook een vraag gesteld, kunnen er meerjarige contracten gesloten worden? Is het dan geen optie om als aandeelhouder een langjarig contract te sluiten, waardoor de discussie over Europese aanbesteding pas over drie, vier of vijf jaar echt aan de orde komt. Intussen kunnen wij goed nadenken over hoe wij verder gaan met SNB. Daarnaast is als antwoord op mijn technische vraag een aantal keren gezegd, daar komen wij in de vergadering op terug. Ik wil daar graag aandacht voor vragen dat u even terugkomt op de punten die u daar noemt.

De heer Schots: Voorzitter, ik wil een paar algemene punten beantwoorden die bij meerdere sprekers terugkomen. Daarna beantwoord ik de individuele sprekers. SNB is ooit opgericht om de slibverwerking voor de Brabantse waterschappen en verdere aandeelhouders ondertussen zo goedkoop mogelijk te doen. Daarmee hebben wij SNB op pad gestuurd. De oplossing die zij kiezen, is om dat zo goedkoop mogelijk ook voor de nabije toekomst, te kunnen blijven invullen, rekening houdend met veranderende omstandigheden die op wet- en regelgevingsgebied aan de orde zijn. Er is getoetst binnen het kader van de wet- en regelgeving, of deze oplossing of deze voorkeursoplossing die verder onderzocht gaat worden, toegestaan is. Wij gaan niet iets doen wat niet rechtmatig is of niet door de beugel kan. Het is het vinden van een constructie, waarbij SNB maximaal invulling geeft aan de opdracht die zij van de aandeelhouders heeft meegekregen. Een aantal van u maakt de koppeling met de toekomstvisie van SNB, waar wij de vorige vergadering over gesproken hebben en waar ook een motie voor ingediend is. Deze motie heb ik vorige week maandag als vertegenwoordiger van dit waterschap inmiddels in de aandeelhoudersvergadering van SNB ingediend. Ik heb de tekst daar uitgedeeld en daar is toegezegd dat wat u vraagt in de motie, wordt meegenomen in de revisie van het ondernemingsplan van SNB. De directeur heeft van de aandeelhoudersvergadering nadrukkelijk opdracht gekregen dat te doen. Dat thema staat als zodanig los van de notitie en de adviesnota die er nu ligt. Die twee dingen moeten wij goed van elkaar gescheiden houden. Zoals ik in de technische beantwoording heb gezien, is gezegd dat welke toekomstoplossing je voor SNB ook kiest, de verandering van de verhouding tussen eigen slib en derden slib noopt tot het vinden van een oplossing om het zo goedkoop mogelijk werken van SNB voor de aandeelhouders gestand te doen. Als je ooit als uiterste besluit om met SNB te stoppen, dan is dit vehikel natuurlijk helemaal niet meer nodig, maar dat is denk ik, een situatie, die op dit moment in elk geval niet aan de orde is en bij de revisie van het ondernemingsplan in het licht van uw motie ongetwijfeld aandacht zal krijgen.

De heer Schouwenaars: Hoe moet ik dan het antwoord lezen zoals wij dat gekregen hebben. Er staat: "Zoals SNB uit oogpunt van kostenoptimalisatie voor de aandeelhouders tevens slib voor derden blijft verwerken, is een oplossing zoals aangedragen in de adviesnota, nodig." Iets wat nodig is, daar kun je niet omheen, terwijl de adviesnota spreekt over dat er nog een aantal keuzeopties denkbaar is.

De heer Schots: De adviesnota geeft een viertal mogelijkheden aan met een duidelijke hint, meer dan dat zelfs, naar een van de vier met het verzoek om dat verder uit te werken. Als wij niets doen, dan gaan wij zo door en dan lopen wij het risico dat wij door de verschuiving in het aangeboden slibpakket, in frictie komen met de toegestane verhouding tussen eigen en derden slib ofwel het merendeelcriterium en dan weten wij dat de kosten voor de aandeelhouders verder omhoog zullen gaan. SNB kiest juist deze route en het verder onderzoek naar deze route, want wij zitten nog in de onderzoeksfase, om dat voor de aandeelhouders te voorkomen. De relatie met de toekomstvisie SNB ligt dus meer in het verlengde van de motie die u in de vorige vergadering bij de begroting hebt aangenomen en die ik heb doorgeleid. Die zal zijn weerslag krijgen in het ondernemingsplan van SNB, dat in de laatste Algemene Vergadering van Aandeelhouders opiniërend informatief aan de orde is geweest en wat het komende jaar verder zijn definitieve versie zal krijgen. Dan wordt ook de motie van Brabantse Delta daarin verwerkt. Het is nog te vroeg om daarop vooruit te lopen. Wij zullen waarschijnlijk in januari in het Dagelijks Bestuur overleggen hoe wij dat verder gaan doen en dan komt dat vanzelf in uw richting. Een aantal mensen heeft gehint op het morele aspect van het verhaal. Mijnheer Taks zegt, Dagelijks Bestuur, houd het alsjeblieft bij jezelf, maar indachtig wat de heer Schouwenaars opmerkte, heeft het Dagelijks Bestuur juist gezegd, omwille van dit aspect willen wij de nota toch maar eens breed aan de voorkant in het Algemeen Bestuur neerleggen. Als je dat morele aspect accepteert, is het verder een technisch juridische uitwerking om het zo goed mogelijk in te richten, maar aan de voorkant ligt wel een keuze van, vinden wij dit een verantwoorde richting en zoals ik eerder in mijn beantwoording al heb aangegeven, vindt het Dagelijks Bestuur dat dat een verantwoorde richting is om te doen. Die wringt niet met rechtmatigheidseisen of wat dan ook. Dan was er een vraag over hoe wij grip houden op de kleindochter, als wij het al moeilijk vinden om grip op de dochter te houden. Het onderzoek gaat verder invulling geven aan de oplossing die definitief gekozen zou moeten worden en daarbij zullen uiteraard ook allerlei aspecten van governance en financiële structuur en beheersing aan de orde komen. Dat punt wordt nadrukkelijk in de volgende fase meegenomen en daarmee wil ik even op dit punt met de beantwoording volstaan. Dan loop ik de individuele sprekers af. Mijnheer Taks heb ik helemaal beantwoord. Mijnheer Kocx spreekt verwondering uit over het feit dat tarieven voor derden lager zijn dan voor SNB-aandeelhouders op dit moment. Dat is zo en dat is al een paar jaren zo. Dat heeft te maken met het feit dat

wanneer er overcapaciteit is en de eigen aandeelhouders al hun slib ingebracht hebben, je moet proberen die overcapaciteit zoveel mogelijk te benutten. Natuurlijk is dan het beste dat de derde klanten betalen wat de aandeelhouders betalen, maar die derde klanten doen mee aan een aanbestedingsprocedure en dan zul je toch scherp met je prijs moeten zijn om ervoor te zorgen dat je het wint. De lijn die SNB volgt, is dat de prijs voor derden op zijn minst een bijdrage in de vaste kostendekking moet geven, dus meer moet opbrengen dan de variabele kosten. Dat meerdere vloeit dan meteen als bate toe richting de aandeelhouders. Dat criterium in relatie met aanbestedingen die aan dit soort wervingen van derde klanten ten grondslag liggen, hebben ook invloed op de prijsstelling. Anders gezegd, als SNB in aanbesteding gaat met de integrale prijs die de waterschappen betalen en daar nog eens een opslag bovenop, dan weet je vrij zeker dat je de aanbesteding niet haalt en dat het duurder wordt voor de waterschappen. Mevrouw Raedts en mevrouw Van den Berg heb ik beantwoord. Mijnheer De Jong refereert aan de opvulling van capaciteitsproblemen door andere grondstoffen dan slib. Daar is in het verleden al een keer naar gekeken en een proef mee gedaan, maar die heeft niet tot voorzetting geleid. Ik neem aan dat SNB in de beschouwingen rond zijn toekomst dit punt mee zal nemen. De opmerkingen van de heer De Boer hebben meer te maken met de toekomst SNB en wat minder met het issue dat nu aan de orde is. Bij uw vragen wil ik nog wel even de aanvullende opmerking maken dat wij ons richting toekomst ook moeten realiseren dat SNB in 2022 aan het einde van de afschrijvingstermijn van zijn installaties is, terwijl die dingen technisch nog een hele tijd door kunnen. In toekomstbeschouwingen zal altijd een hele belangrijke rol spelen dat het kostenplaatje en het verwerkingstarief in 2023 voor de waterschappen substantieel naar beneden zullen gaan. Ik wil er nu nog geen getal aan hangen, maar dat gaat om meer dan zo maar een dubbeltje of tientje. Dat is iets wat de hele pricing en policy in de toekomst erg zal bepalen. Mijnheer Schouwenaars vraagt naar de beantwoording van dingen die in de technische antwoorden nog open gebleven zijn. Als ik mij dat goed herinner, is dat de vraag over hoe de besluitvorming over dit deel bij de andere waterschappen staat. Wij hebben na een belronde kunnen vaststellen dat alle aandeelhoudende waterschappen op Algemeen Bestuurs- of op commissieniveau hiermee hebben ingestemd. Het enige waterschap dat nog in procedure bezig is, is Waterschap Rivierenland. De anderen zijn akkoord met het aanvangen van deze studie met soortgelijke opmerkingen als door u ook gemaakt zijn. Ik geloof dat ik daarmee het openstaande punt beantwoord heb. Als u er nog meer hebt gezien, dan hoor ik dat wel.

Tweede termijn

De heer Taks: Voorzitter, wij gaan ervan uit dat de oplossing die onderzocht wordt, dat de optie die in beeld komt, past binnen het aanbestedingsrecht en dat er geen strijd is met regelgeving. Daarom is het proces van afweging van morele normen niet aan de orde en gaat het louter om het bedrijfseconomisch belang van het bedrijf. Dat is doorslaggevend. Dat betekent natuurlijk niet dat 50plus geen morele normen zou hebben, maar in dit geval oordelen wij zakelijk.

De heer Kocx: Voorzitter, de uitleg van de portefeuillehouder is begrijpelijk vanuit waterschapsperspectief. Wij willen ons verlies zoveel mogelijk beperken, vandaar die externen. Ik zou wel bij de toekomstvisie van SNB meegenomen willen hebben de term marktverstoring, want wij als waterschappen als gezamenlijke eigenaren, financieren voor een groot deel de vaste kosten en daarmee zijn zij in staat om voor externe partijen de prijs lager te houden. Ik wil toch wel in de toekomstvisie van SNB zien in hoeverre wij als overheidsorganisatie niet bezig zijn met marktverstoring.

Mevrouw Raedts: Voorzitter, uit het antwoord van de heer Schots krijg ik het idee dat het voortbestaan van SNB een doel op zich is. Uit financieel oogpunt begrijp ik het als de afschrijving in economische zin pas in 2022 is. Toch denk ik dat het heel urgent wordt, alles horende, dat het toch urgent is dat die toekomstvisie geschreven gaat worden en dat er over een jaar de contouren liggen.

Mevrouw Van den Berg: Voorzitter, ik wil beginnen met de woorden van de heer De Boer van Ons Water/Waterbreed, want die sprak eigenlijk uit wat ik dacht. Als wij zien wat er nou met SNB aan de hand is, is het dan wel zo handig om nog eigenaar te blijven als waterschappen. Dat heeft alles te maken met de toekomstvisie. Daarom verbaast het mij eigenlijk dat onze motie is neergelegd bij de directeur en niet bij de aandeelhouders van SNB, dus de Dagelijks Bestuursleden, die daar ook een zegje in hebben. Die moeten bepalen op basis van alle ins en outs, wat de toekomst is voor de waterschappen als eigenaar van SNB. Nu legt hij het neer bij de directie, wordt het verwerkt in het ondernemingsplan. Dat lijkt mij niet de juiste discussie die wij hier met zijn allen moeten voeren op basis van dit soort zaken, die wij nou voor ons krijgen. Ik ben een beetje geschrokken van de wijze waarop deze motie wordt afgedaan, terwijl wij als aandeelhouders het debat moeten voeren hoe gaat het in de toekomst met alle innovaties op de slibmarkt en wat betekent dat voor het hebben van een bedrijf en hebben wij het bedrijf dan nog nodig en moeten wij het niet verzelfstandigen. Dat zijn de discussies die ik naar aanleiding van de motie zou willen voeren. Dat is iets breder en iets meer dan een aanpassing van het ondernemingsplan. Ik wil graag uw reactie op dat punt. Daar hoort bij of de dochtermaatschappij naar de toekomst toe nog wel nodig is, want als het verzelfstandigd is, dan is er een ander scenario denkbaar.

De heer De Boer: Voorzitter, ik bedank de portefeuillehouder voor zijn zeer heldere en uitgebreide toelichting. Wij kunnen daar als fractie een heel eind in meegaan. Wij vinden die argumenten ook wel degelijk hout snijden. Wat betreft de uiteindelijke toekomst van de slibverwerking denken wij alles gehoord hebbende, dat het zonder meer een zelfstandige onderneming zal moeten worden. Alleen het tijdstip waarop is natuurlijk nog even de vraag. Als ik de portefeuillehouder hoor zeggen dat in 2022 de installaties economisch zijn afgeschreven, maar technisch nog uitstekend zijn en dat dat waarschijnlijk zal leiden tot een veel lager tarief, dan zijn wij daar toch wel vatbaar voor. Dan zouden wij eindelijk de vruchten kunnen gaan plukken van wat wij in het verleden hebben ingezet en die vruchten willen wij natuurlijk ook wel graag plukken. Aan de andere kant is het zo dat door de overcapaciteit die er nu is en die de slibverwerking terecht benut, andere waterschappen daar behoorlijk van profiteren doordat die lagere prijzen in de markt weten te bedingen dan wij. Dat is een gevolg van het marktmechanisme. Omdat wij deelnemend waterschap zijn, kunnen wij daar helaas niet van profiteren, maar achteraf doet dat wel wat pijn, dat zult u begrijpen, want dat hadden wij ook graag gewild, gebruik maken van het marktmechanisme. Maar goed, dat konden wij toen misschien niet voorzien. Dus wat de verre toekomst betreft zien wij gewoon echt een verzelfstandigde organisatie, los van de waterschappen, maar het moment waarop is voor ons wel erg bepalend en daarover gaan wij in de toekomst ongetwijfeld nog met elkaar van gedachten wisselen.

De heer Schots: Mijnheer Taks, uw opmerking is helemaal terecht. Wij zijn rechtmatig bezig en een moreel dilemma is er inderdaad dus niet. De heer Kocx, u hebt een aandachtspunt meegegeven om in de verdere toekomst bespiegelingen over de SNB mee te wegen, dus ik zal dat punt ter bestemder plekke neerleggen. Mevrouw Raedts, het voortbestaan van SNB is geen doel op zich, maar het gaat erom de slibverwerking voor de waterschappen zo goedkoop mogelijk te houden. U zegt dat er een toekomstvisie nodig is. Nou, het ondernemingsplan van SNB dat nu in revisie is, voorziet daarin en de motie die ik namens het waterschap daar vorige week maandag heb neergelegd, geeft dat daar nog wat verdere uitwerking zal worden gegeven in de door u bedoelde richting, dus ik denk dat dat helemaal goed komt. Mevrouw Van den Berg, het is een misvatting dat wij de motie bij de directeur van SNB hebben neergelegd. Ik heb in eerste termijn gemeld dat ik de motie vorige week op de aandeelhoudersvergadering heb ingebracht en elk van de aanwezige aandeelhouders een kopie heb gegeven. Daar is een discussie over gevoerd, waarbij ik nog enige dingen heb mogen toelichten wat wij ermee bedoelden en vervolgens heeft de voorzitter van de Raad van Commissarissen namens de aandeelhouders de directeur opdracht gegeven om deze motie verder in de uitwerking voor te bereiden en daar richting de aandeelhouders weer mee terug te komen. Dus ik hoop dat dat precies is wat u bedoelt. Mijnheer De Boer, u heeft een opvatting over hoe SNB er in de toekomst al dan niet zelfstandig zou moeten uitzien. Op dit moment kan ik daar niet zoveel mee. Wij zullen zien wat het verdere ondernemingsplan en strategiediscussie binnen SNB oplevert om te zien wat de beste toekomst is. Dat staat even los van deze adviesnota en dat komt bij een latere gelegenheid ongetwijfeld weer terug.

De voorzitter: Wij hebben twee termijnen gehad. Kunnen wij besluiten conform het advies?

De heer Schouwenaars: Voorzitter, het advies is om vijftienduizend euro (€ 25.000) beschikbaar te stellen voor het onderzoek. Daar gaan wij mee akkoord, met daarbij de opmerking dat het voor ons nog geen gelopen race is of wij het einde van de rit ook zullen zeggen dat dit de meest gunstige oplossing is, omdat wij die met name willen koppelen aan de toekomstvisie van SNB en wij die morele discussie iets anders invliegen dan u zojuist in tweede termijn zei, datgene wat wettelijk mag, is geen moreel dilemma meer. Daar zitten wij iets anders in.

De voorzitter: Ik hoor u ook zeggen dat u kunt instemmen met de nadere verkenning zoals in het advies is opgenomen. Akkoord?

De heer Schots: Overigens, de nadere verkenning kost wel vijftienduizend euro (€ 25.000), maar die is binnen de begroting van SNB gedekt. Daar wordt u dus niet extra voor aangeslagen.

Mevrouw Van den Berg: Stemverklaring. Akkoord, maar wel met het punt dat wij dit betrekken in de toekomstvisie van SNB.

Besloten: Het Algemeen Bestuur:

- 1. Neemt kennis van een toekomstig aanbestedingsprobleem bij SNB en de mogelijke oplossingen;**
- 2. Stemt in met een nadere verkenning van de optie betreffende het oprichten van een dochtervennootschap;**
- 3. Stemt in met het te hanteren kader bij deze verkenning zoals opgenomen in deze nota.**

3.d. Aanvraag uitvoeringskrediet voor de poldergemalen Emilia en Westland, pr.nr. 213

De heer Mureau: Voorzitter, u hebt aan onze technische vragen gezien dat onze fractie het niet kan laten om ook op detailniveau geïnformeerd te willen worden, maar wij leren ook, dus ik ga nu proberen dat te vertalen naar een inbreng op hoofdlijnen. Bij grote investeringen zoals hier voor ons liggen ten behoeve van het watersysteem, is onze fractie voorstander van het realiseren van een bepaalde overcapaciteit. Dat zal gepaard gaan met meerkosten, maar naar onze mening zijn deze kosten vaak relatief beperkt. Onze vraag is of er op dit moment een standaardnorm gehanteerd wordt voor overdimensionering en zo niet, dan vragen wij het Dagelijks Bestuur hier een standpunt over in te nemen.

Mevrouw Raedts: Voorzitter, ik heb niet zozeer een inhoudelijke reactie, maar meer een procesmatige. Toen ik de nota had gelezen, dacht ik, wat zijn nou eigenlijk de afwegingen geweest. Ik moet helaas constateren door de beantwoording van de technische vragen, dat ik meer zicht heb gekregen op de alternatieven en welke afwegingen er zijn gemaakt. Ik had dit graag – weliswaar beknopt – in dit projectvoorstel gezien, zodat wij meteen bij het besluitvormende stuk die afweging hadden kunnen lezen.

De heer Veldhoen: Voorzitter, vooral ter onderschrijving van de eerste spreker. Ik had mijn fractie beloofd het als technische vraag te doen, maar dat is er niet van gekomen. U beschrijft op enig moment dat u de capaciteit hebt bepaald per gemaal en u schrijft daarbij dat u veranderingen in klimaatscenario's tot en met 2050 van het KNMI als uitgangspunt neemt. U beschrijft er is x-capaciteit die wij gaan inzetten. Ik denk dat het interessanter was geweest als u iets uitvoeriger had gezegd van, wij komen van dit en wij gaan naar dat. Voor de rest prima.

De voorzitter: Dan is aan mij de eer om de vragen en opmerkingen te beantwoorden. De heer Mureau stelt zelf vast hoe in het Algemeen Bestuur om te gaan met dit soort onderwerpen. Ik heb straks ook al aangegeven dat wij een lerende organisatie zijn en dat is prima denk ik dan. Hij komt toch bij zijn probleem uit. Dan heb je het over van, als wij nou een nieuw gemaal wegzetten met een bepaalde capaciteit en je houdt de capaciteit hetzelfde, is er goed naar gekeken om een tandje extra te doen, ook gezien de problemen van wateroverlast die wij ook dit jaar hebben meegemaakt en ook het jaar daarvoor. Er staat toch wel beschreven in het stuk dat het huidige gemaal Emilia waar ik het nu over heb, overgedimensioneerd is en meer capaciteit heeft dan op dit moment nodig is. De klimaatontwikkelingen tot 2050 zijn de reden om tien procent (10%) bovenop de capaciteit te doen die wij nodig hebben. Dan komen wij bij Emilia uit op de capaciteit zoals die nu is. Ik snap dat u zegt, als je een nieuw gemaal gaat zetten, dan kunnen wij met misschien honderdduizend euro (€ 100.000) extra tien of vijftien of misschien twintig kubieke meter extra aan capaciteit krijgen, zou dat richting de toekomst niet verstandig zijn. Het antwoord is heel simpel, nee. Waarom dan nee? Bijna al onze gemalen en u mag dat allemaal nagaan als het een keer goed geregend heeft, zijn in staat om behoorlijk grote hoeveelheden water weg te pompen. Het gaat erom dat water dat op grote afstand aangevoerd moet worden, veel langer duurt. Zelfs bij een calamiteit van honderd (100) millimeter vallen onze gemalen in heel veel gevallen voor kortere of langere tijd gewoon stil, omdat er te weinig aanvoer van water is. Als u zegt, wij willen een gemaal met een veel grotere capaciteit, dan zeg ik, prima, dat zou eventueel kunnen, maar dan moeten wij alle gangen en duikers die daar verband mee houden, ook gaan vervangen of gaan veranderen, anders heeft het geen zin. Dan praat je niet over honderdduizend euro (€ 100.000), dan praat je over miljoenen. Dat lijkt mij niet verstandig. Dat is het antwoord op de vraag van de heer Mureau. Dus wij doen tien procent (10%) extra capaciteit in verband met de klimaatontwikkelingen. Mevrouw Raedts had graag een wat uitgebreider stuk gezien, waarin ook de procesmatige afwegingen in zouden zijn beschreven. Ze heeft door de beantwoording van de technische vragen de procesmatige afweging ontdekt. Ik heb daar weinig aan toe te voegen, alleen dat wij proberen de stukken voor u zo beknopt mogelijk te houden, maar deze dienen wel voldoende inzicht te geven. Voor de een is dat voldoende, voor de ander niet. Misschien zou dit een leuk onderwerp geweest zijn voor de commissie Watersystemen. Had gekund. De heer Veldhoen heeft geen technische vraag in kunnen dienen, maar die heeft dezelfde vraag als de heer Mureau en die heb ik voldoende beantwoord, denk ik.

Tweede termijn

De heer Van der Heijden: Voorzitter, ik had toch ook de indruk dat de heer Mureau eigenlijk ook bedoelde, er zijn situaties denkbaar waar de aanvoerkanalen wel op maat zijn en waar alleen een investering voor een gemaal is, dat dat met honderdduizend euro (€ 100.000) bijvoorbeeld wel opgelost zou zijn en dat dat toch zeker meegenomen zou moeten worden.

De voorzitter: Misschien is dat een suggestie voor de toekomst. Misschien dat de klimaatnormen weer een keer wijzigen zodat wij tot een ander inzicht komen. Dat is toekomst. Voor de gemalen die nu op de agenda staan, klopt hetgeen ik gezegd heb.

Besloten: Het Algemeen Bestuur:

1. Stemt in met de uitvoering van de werkzaamheden aan de gemalen Emilia en Westland;

2. Stelt hiervoor een uitvoeringskrediet beschikbaar van acht miljoen tweehonderdvijftigduizend euro (€ 8.250.000)

3.e. Aanvraag uitvoeringskrediet voorbereiding EVZ boomkikker

De heer Sneeep: Voorzitter, wij hebben veel sympathie voor boomkickers, maar wij vinden dat die wat ver afstaan van onze kerntaken. Daarbij heb ik nog wat dieper onderzoek gedaan naar het gedrag van boomkickers en het schijnt zo te zijn dat die zich heel gemakkelijk kunnen aanpassen als je wat simpele voorzieningen treft, bijvoorbeeld door niet te kort te maaien. Dus wij vragen ons sterk af of die tweehonderdduizend euro (€ 200.000) en dat is toch een enorm bedrag, wel nodig is om dat uit te geven aan deze EVZ.

Mevrouw Raedts: Voorzitter, ik wil kort reageren. De EVZ staat in de planning en daarvoor wordt tweehonderdduizend euro (€ 200.000) krediet gevraagd, maar een substantieel bedrag daarvan komt terug uit de subsidiepot, heb ik begrepen. Ik heb in het veld gehoord dat het een goed project is, dat er goed wordt samengewerkt, dat ook het waterschap daar goed aan trekt, dus bij deze mijn complimenten.

De heer Schouwenaars: Voorzitter, ik heb gezien dat in het projectvoorstel van een paar jaar geleden dezelfde foto stond en dat zal dezelfde boomkikker wel zijn. Verder gaat mijn kennis over boomkickers niet. Ik ben blij met het antwoord dat u op onze technische vragen heeft gegeven, dat nog open staat wie nou projectleider wordt. Ik heb aangegeven, is het niet verstandig om de projectleiding voor het totale traject in een hand te doen. U laat het in uw beantwoording open en dat doet mij deugd.

De heer Van der Aa: Voorzitter, ik zie uw reactie als een adhesiebetuiging aan het voorstel. Er is schriftelijk antwoord gegeven op vragen en dat hangt nog boven de markt, dit in antwoord op de heer Schouwenaars. De insteek was dat de gemeente Breda het trekkerschap op zich zou nemen voor het westelijke deel van de kaart en wij met name op het stuk van de gemeente Gilze en Rijen tussen de vliegbasis en achter bij de golfbaan. De moeilijkste vraag is van de heer Sneeep, die een studie heeft gedaan naar de boomkikker. Ik heb zelf niet echt uitgebreid onderzoek gedaan en heb maar een paar pagina's gelezen. U zegt dat die boomkikker zich sterk kan aanpassen. Die indruk had ik niet, dus ik dacht dat hij toch wel degelijk criteria stelt aan de uitvoering van de EVZ, dus de juiste biotoop. Dat is zowel boven als naast het water. Dus ik deel uw mening niet. Dat de boomkikker hier het paradepaardje is voor de diersoorten die wij hier willen laten migreren, mag duidelijk zijn, maar het is niet alleen de boomkikker die ervan zal profiteren, maar ook ongetwijfeld andere diersoorten, zoals reptielen en insecten. Ik heb geen wetenschappelijke argumenten om u waarschijnlijk te kunnen overtuigen, maar ik heb zelf een heel andere mening dan u, dat het eigenlijk zonde is van het geld – zo vertaal ik uw woorden – want er zit meer aan vast dan enkel de boomkikker en ook al ging het alleen over de boomkikker, dan nog. Ik weet niet of mijnheer Janssen nog nadere informatie over de boomkikker kan geven.

De heer Janssen: Ik ben ook geen boomkickerspecialist, maar wel bekend is dat om deze populatie uit zijn isolement te halen, een bepaalde inrichting nodig is en daarin gaan wij proberen te voorzien.

De heer Van der Kallen: Als u mij toestaat.

De voorzitter: Mijnheer Mureau, het valt niet mee om bij hoofdlijnen te blijven.

De heer Van der Kallen: Ik wil wel degelijk op de hoofdlijnen ingaan, want de kernvraag van de VVD was of het een kerntaak is. EVZ's, de KRW in totaliteit, zijn wel degelijk een kerntaak, in ieder geval naar de opvattingen van het Dagelijks Bestuur. Mijn kennis van de boomkikker is misschien iets uitgebreider omdat ik portefeuillehouder was bij de aanleg van het traject dat reeds gerealiseerd is in Gilze en Rijen in samenwerking met onder andere de golfvereniging, waardoor wij toen ruim onder het ter beschikking gestelde budget bleven. Wij hebben hooguit veertig procent (40%) gebruikt om die pakweg twee kilometer aan te leggen. Het is vooral bestuurlijk ook belangrijk dat wij het eenmaal begonnen traject ook echt afmaken. De populatie op de vliegbasis is een bedreigde populatie, is te klein om langdurig te overleven. Het is echt een doelsoort, dus ik pleit ervoor dat de VVD gaat inzien dat dit een kerntaak is van het waterschap en dat het beestje wel degelijk hulp nodig heeft om zich breder te kunnen verspreiden en wij moeten het goede voorbeeld geven. Wij moeten nog een stukje op Gilze en Rijen, wij moeten nog een stuk op Breda en nog een klein stukje van vierhonderd (400) meter bij een andere gemeente, wij moeten dit echt goed afmaken. De insteek van het Dagelijks Bestuur is om dit eensgezind te doen en te zien als een kerntaak.

Tweede termijn

De heer Sneeep: Voorzitter, heel kort. Ik heb gezegd dat het in onze ogen wat ver van onze kerntaken afstaat, dus niet dat het er niet bij zou horen. Vervolgens hoor ik dat ook andere soorten gestimuleerd

worden. Er zijn slangen die boomkickers eten, dus als die nou geactiveerd worden, nee, ik zal er niet verder op ingaan. Ik zal eerlijk zeggen dat mijn voorstudie vijf minuten heeft geduurd, dus ik leg mij graag neer bij de deskundigheid van de heer Van der Kallen en licht spetterend stemmen wij dan in.

De heer Arts: Voorzitter, ik heb een jaartje of dertien in het onderwijs gezeten, veldbiologie. Ik denk dat ik verstand heb van boomkickers. Ik was bovendien voorzitter van RAVON, reptielen, amfibieën en onderzoek Noord-Brabant en amfibieportefeuillehouder. Ik bied graag aan om nog nadere informatie te verstrekken.

De voorzitter: Dank u wel.

Besloten: Het Algemeen Bestuur stemt in met het beschikbaar stellen van een uitvoeringskrediet van tweehonderdduizend euro (€ 200.000) voor de planvoorbereiding van de EVZ boomkikker op grondgebied van de gemeenten Breda en Gilze en Rijen.

4 Mededelingen

4.a Managementletter 2015-4

Mevrouw Van den Berg: Voorzitter, complimenten vanuit de Fractie Water Natuurlijk dat de realisatie hoger is dan voorgaande jaren en dat de activiteiten om de realisatie te verhogen, werken.

De heer Sneep: Voorzitter. Onze fractie sluit zich aan bij de complimenten van voorgaande spreker, is verheugd over de meevallers en is ook verheugd over het feit dat er een realisatie is van zesentachtigprocent (86%) van de investeringsuitgaven. Dat vinden wij een heel mooi percentage, dus ook daar complimenten voor.

De heer Kocx: Dan sluit ik mij aan wat de complimenten betreft, bij de vorige twee sprekers. Ik heb nog een aandachts- en een zorgpunt. Een zorgpunt is dat uit deze management letter wederom blijkt dat de kosten van kwijschelding en oninbaar verder oplopen. Ik denk dat wij dat goed in de vingers moeten houden, want ik denk dat wij in de begroting 2016 al iets lagere bedragen hebben voorzien dan waar wij nu voor staan, dus als die tendens zich voortzet, dan gaan wij daar wellicht geld op tekort komen. Dus aandacht daarvoor gevraagd. Het aandachtspunt, er wordt gesproken dat wij wellicht twee miljoen vijfhonderdduizend (€ 2.500.000) gaan overhouden project Overdiepse Polder. Is uit principe van voorzichtigheid niet meegenomen in deze cijfers en dat is prima. Er wordt gezegd, wij zullen in de jaarrekening met een voorstel tot bestemming komen. Wij hebben in de bestuurlijke vernieuwing gezegd, wij willen graag aan de voorkant bij dingen betrokken raken en meestal is de jaarrekening alleen maar aftikken van, oké, zo doen wij het. Dus graag een verzoek aan het Dagelijks Bestuur om vóór het definitief behandelen van de jaarrekening, met een aantal voorstellen te komen wat wij eventueel zouden kunnen doen met deze meevaller, zodat wij daar als Algemeen Bestuur nog richting aan kunnen geven en dat wij dat dan met de jaarrekening kunnen aftikken.

De heer Schots: Dank u voor de complimenten rond de verhoogde realisatiegraad van investeringen. De maatregelen die de directie en de organisatie daarop genomen hebben, beginnen hun effect en vruchten af te werpen. Daar zijn wij als Dagelijks Bestuur ook blij mee en wij willen de organisatie langs deze route daarmee complimenteren en voorstellen om op de ingeslagen weg verder gaan. Het aandachtspunt van kosten kwijschelding en oninbaar, is een duidelijk punt en dat zullen wij meenemen en in samenwerking met de BWB actief blijven monitoren. Wat de bestemming van het eventuele overschot Overdiepse Polder en andere betreft, de passage waar u aan refereert, grijpt terug op datgene wat wij bij de kadernota al besproken hebben, om bijzondere of incidentele baten zodanig te bestemmen dat wij daar in het kader van duurzaam financieel beleid wat mee kunnen en dat is niet op voorhand in een reserve stoppen waar wij het niet meer uit kunnen halen. Dat is de richting waarin het Dagelijks Bestuur denkt, dus het voorstel rond dit thema zal met name in het kader van duurzaam financieel beleid tot u komen.

Besloten: Het Algemeen Bestuur neemt de managementletter 2015-4 voor kennisgeving aan.

4.b Jaarverslag Muskus- en Beverrattenbestrijding Brabantse Waterschappen 2014

Mevrouw Korst: Voorzitter, in het verslag van 2014 wordt gezegd: "De bezetting van mensen en vangsten staat op een kantelpunt. Meer krimp zorgt voor mogelijke toename van populatie. Er wordt onderzocht om bestrijders en onderhoudsmensen van het watersysteembeheer nog efficiënter samen te laten werken." Ik vroeg mij af of dit gelukt is.

De heer Sneep: Onze fractie vond het een goed verhaal en is akkoord met de aanpak.

De voorzitter: Het antwoord op de vraag van mevrouw Korst moet ik helaas schuldig blijven. Ik ben ervan overtuigd dat het zo is, maar ik zal de organisatie verzoeken u schriftelijk te antwoorden. Wij hebben in de vorige vergadering uitgebreid een aantal agendapunten gehad rondom de begroting. Daar had dit eigenlijk ook bij moeten, maar dat is toen niet gebeurd, dat is de reden waarom het vanavond op de agenda staat.

Besloten: Het Algemeen Bestuur neemt het jaarverslag Muskus- en Beverrattenbestrijding Brabantse Waterschappen 2014 voor kennisgeving aan.

4.c Inhaalslag Keur en Oneigenlijk Grondgebruik

De heer Schouwenaars: Voorzitter, bij de algemene beschouwingen is mij duidelijk geworden dat dit onderdeel is van de inhaalslag handhaving, maar dat het niet over de totale inhaalslag gaat. Bij de technische vragen is sprake van spraakverwarring. Als ik het over een nieuwe keur heb, dan heb ik het over een keur die er nog niet is, de nieuw te ontwikkelen keur. De definitie die hier gebruikt wordt, verwijst naar de huidige keur. Als wij die inhaalslag maken, dan moeten wij een paar evaluatiepunten benoemen om conclusies te trekken voor formuleringen in de nieuwe keur. Je gaat nu voormalige keuren toetsen met de huidige keur en dan ga je dingen tegenkomen, waarvan je denkt, dat is niet handig, dat is niet goed geformuleerd. Met andere woorden, ik ben op zoek naar evaluatiemomenten en een toezegging op dat punt, die wij kunnen gebruiken om de huidige keur binnen nu en xx aan te passen en dan moeten wij daar en daar en daar op letten, omdat wij in het handhavingstraject dat wij nu gaan opstarten, tegen een aantal knelpunten gaan aanlopen.

Mevrouw Raedts: Voorzitter, wat betreft de inhaalslag, keur en oneigenlijk grondgebruik, was ik in de veronderstelling dat wij vandaag een verslaglegging zouden krijgen over het project dat gestart is om die inhaalslag te doen en dat er in dat project zou staan wat de specifieke doelen zijn en hoe wij die gaan aanpakken. De nota die wij gekregen hebben, voldoet niet aan mijn verwachtingen wat dat betreft. Het kan zijn dat ik het onjuist heb, maar uit de antwoorden op technische vragen kreeg ik wel meer inzicht in de achtergrond. Ook hier weer mijn verzoek om die afweging en die informatie heel zorgvuldig ook in de notitie te brengen, die wij als Algemeen Bestuur ter besluitvorming voorgelegd krijgen. Eerst mijn vraag, is dit de rapportage die wij zouden krijgen over het project en zo ja, dan is het wel heel summier.

De heer Sneep: Voorzitter, onze fractie was positief over de gezamenlijke aanpak en over de synergie die daarbij wordt gerealiseerd.

De voorzitter: Ik ga proberen de opmerkingen en vragen te beantwoorden. Ik weet niet of ik de heer Schouwenaars goed heb begrepen, want hij heeft het over een nieuwe keur die in zijn ogen niet de huidige keur is, maar een keur die eraan zit te komen. Voor ons is de huidige keur heel duidelijk een nieuwe keur, omdat wij samen met de twee andere waterschappen, Aa en Maas en De Dommel, er heel erg veel energie en tijd in hebben gestopt om te komen tot die keur. Het was de eerste keer dat wij dat in gezamenlijkheid met de twee waterschappen gedaan hebben, vandaar het predicaat 'nieuw' dubbel onderstreept en wij zijn met de ambtelijke werkgroep aan het kijken om weer verbeteringen aan te brengen in onze gezamenlijke keur en dat is denk ik, wat u bedoelt. Het is eigenlijk een continu proces, als wij denken zaken beter te kunnen regelen dan in de huidige keur, dan gaan wij die keur gewoon aanpassen en dan komt het bij u op het bordje. Zo simpel is het.

De heer Schouwenaars: Dat was precies de intentie van mijn vraag. Haal uit het handhavingstraject wat wij nu gaan doen, instrumenten of signalen voor hoe wij de nieuwe keur verder moeten doorontwikkelen.

De voorzitter: Klopt helemaal en dat is ook gebeurd met de keur die wij nu hanteren, vandaar dat er ook al heel veel overtredingen, die wij in het verleden overtreding noemden, nu geen overtreding meer zijn. Mevrouw Raedts vond de nota heel summier. Het was niet bedoeld als een nota, het was een mededeling op uitdrukkelijk verzoek van het Algemeen Bestuur, omdat jullie hoorden dat er iets gaande was en dat wilden wij via deze mededeling ter kennis brengen van het Algemeen Bestuur. Het is een project dat op dit moment in uitvoering is, dus wij kunnen nu wel met een x-aantal argumenten komen waarom wij tot dit project gekomen zijn, maar dat is heel simpel, dat heeft alles te maken met veiligheid en met overtredingen in het verleden die gedoogd zijn. Als je veiligheid serieus neemt, dan moet je toch een keer de overtredingen aanpakken, ook al heb je daar een beetje angst voor. Dat is de rechte rug van het waterschap en daar zijn wij mee doende. Een ander onderdeel van het project is om gronden die mensen zich gaandeweg toegeëigend hebben maar die van het waterschap zijn – in gemeenteland kom je dat ook tegen - om daar een keer goed naar te kijken, hoe gaan wij dat met elkaar oplossen. Wilt u pachten, kopen of hebben wij ze als waterschap hard nodig en gaan wij ze gewoon afnemen. Dat gaat allemaal in goed overleg met de betrokkenen. Als jullie over dit lopende project graag inhoudelijk nog veel meer willen weten en het zal ongetwijfeld een keer geëvalueerd worden, want het is een project dat drie jaar loopt en het gaat ontzettend veel mensen aan, dan bieden wij graag die mogelijkheid, maar dat was niet de intentie van de mededeling

die nu voorligt. Daar ben ik gewoon eerlijk in. De voortgang van het project staat vermeld in de management letter. Op de opmerking van de heer Sneep hoef ik verder niet te reageren, want die vond het prima.

Besloten: Het Algemeen Bestuur neemt de mededeling voor kennisgeving aan.

4.d Bestuursagenda 2016

De voorzitter: Voordat er vragen gesteld of opmerkingen gemaakt worden, heb ik eerst een mededeling en een dringend verzoek. Als mensen aangeven een bepaalde datum niet te kunnen en daarvoor de agenda aangepast willen hebben, dat gaan wij niet doen. Ik kan het ook vriendelijker zeggen, gelieve u te voegen naar de agenda die voorligt en als u een keer niet kunt, dan bent u er gewoon niet. De tweede opmerking die ik hierbij wil maken, is dat de datum 3 februari nog ontbreekt in het voorstel dat voor u ligt. Dan is er een themabijeenkomst duurzaam financieel beleid en dat is misschien handig om dat even mee te nemen. Wil er iemand een opmerking maken?

De heer Van der Heijden: Voorzitter, ik heb zeker geen commentaar op de data, maar ik heb een ander verzoek. Dat heeft ook met de vergaderingen van het Algemeen Bestuur te maken. Wij hadden laatst een bijeenkomst van de rekenkamercommissie, een onderzoeksbureau en fractievoorzitters op het tijdstip van 17.00 tot 19.00 uur. Daar waren vier fractievoorzitters. Nu gaat er weer een papier rond, over de communicatie en om dan samen met het Algemeen Bestuur te vergaderen. Als ik zie hoeveel er niet op staan, ik denk dat van 17.00 tot 19.00 uur vergaderen in het Algemeen Bestuur misschien toch wat moeilijk ligt. Er zijn mensen bij die moeten werken, die zijn om 16.30 of 17.00 uur vrij en die kunnen hier niet om 17.00 uur zijn. Voor onze fractie is het voor bepaalde personen al vrij moeilijk om hier om 19.00 uur te zijn. Daarom zou ik ervoor willen pleiten om de Algemeen Bestuursvergadering nooit eerder dan 19.30 uur te laten beginnen. Je vergadert om 19.30 uur of 's middags om 15.00 uur, maar om 17.00 uur, je kunt wel zeggen, er zijn broodjes, maar wij hebben allemaal een sociaal leven en laten we eerlijk zijn, ik wil ook wel eens een keer met de vrouw en kinderen eten.

Mevrouw Bonthuis: Hetzelfde punt als de heer Van der Heijden. 15 december is nog dit jaar. Ik had eerst naar de bestuursagenda gekeken voor volgend jaar. Ik heb het over de thema-avond volgende week. Is dat niet op 15? Nou, dan is het 16 december. Een voorstel om daar een andere datum voor te prikken. Er kunnen veel mensen niet, het is kort dag en het is de laatste werkweek van het jaar. Die gaat het niet worden. Wij hebben allemaal unaniem de motie Communicatie omarmd, dus ik wil ook ruimte om echt bij het thema stil te staan.

De heer Van Stokkom: Ter toelichting, het is geen thema Algemeen Bestuur. Het is een onderdeel van het introductieprogramma van het Algemeen Bestuur en dat betekent dat er niet zozeer gedebatteerd wordt, maar dat er wordt verteld, wat doen wij nou in de uitvoering van de Communicatievisie. Zoals eerder aan de orde en ook in de technische vragen verwoord, is dat wij in de loop van het eerste kwartaal terugkomen op de tussenevaluatie van de Communicatievisie december 2013 en dan kunnen er uiteraard allerlei bespiegelingen zijn over wat nou wel of niet moet worden aangepast en bijgestuurd. Dit is een onderdeel en dat is ook al eerder gecommuniceerd 16 december, uitgebreid eerder gecommuniceerd rondom het introductieprogramma, dat gaat over een toelichting op welke manier wij vorm geven aan de door het Algemeen Bestuur in 2013 vastgestelde Communicatievisie. Ik heb de uiteindelijke lijst niet gezien waar de heer Van der Heijden aan refereert. Als er maar drie of vier mensen belangstelling hebben, zou ik de vraag willen inbrengen of het dan wel door moet gaan, maar dat hoor ik dan wel.

De heer Van der Heijden: Wat ik heb ingebracht, is dat het tijdstip misschien belastend is voor de meeste personen. Ik kan begrijpen, iemand die een baan heeft, moet er toch een aantal uren vrij voor nemen en als het iets later begint, is de rest ook beter mogelijk, of echt vroeger.

De heer Van Stokkom: Voor mij maakt het niet uit of het 15.00, 17.00 of 19.30 uur is.

De heer Verhulst: Dan wil ik mij geheel aansluiten bij de heer Van der Heijden. Het tijdstip was voor mij ook de reden om nee in te vullen.

De voorzitter: Ik ga er ook nog iets over zeggen, en dan stoppen wij erover. Er is nog niet zo heel lang geleden een fractievoorzittersoverleg geweest. Ik heb de worsteling gezien van de mensen van de concernstaf om die mensen bij elkaar te krijgen. Dat ging over tijdstippen, dat ging over 15.00, 17.00, 19.00 en 20.00 uur en het was gewoon niet te doen om de meeste mensen op een goed tijdstip bij elkaar te brengen en dan moet er op een gegeven moment toch een knoop doorgemaakt worden wanneer de meeste mensen wel kunnen. Wij zullen het meenemen, wij leggen het weer opnieuw bij de concernstaf weg. Als wij tot een briljant idee komen, dan gaan wij dat doen. Als de vergadering om 19.30 uur begint zoals het

Algemeen Bestuur, wie kan er dan aanwezig zijn op 16 december? Bij handopsteken. Wie kan om 19.30 uur op 16 december aanwezig zijn? Dat zijn tien personen. Dat wordt uitgezocht, daar krijgt u bericht over.

Besloten: Het Algemeen Bestuur neemt de bestuursagenda voor kennisgeving aan.

5 Ingekomen stukken

5.a Schriftelijke vragen fractie Water Natuurlijk betreffende aparte schuimvlokken bij stuwen in de Mark en antwoord Dagelijks Bestuur

Mevrouw Bonthuis: Voorzitter, dank voor de adequate beantwoording van de vragen. U heeft ze uitermate kort beantwoord. Prettig. Op één onderdeel was ik niet tevreden, want ik denk dat u iets laat liggen. De vraag over schuimvlokken op de Mark komt van omwonenden en recreanten rondom de Mark, dus van de burgers. Wij zeggen hier heel vaak tegen elkaar, laten wij burgers en inwoners meer informeren over het werk dat wij doen. Als zij vragen hebben, dan beantwoorden wij die netjes en u zegt dat u hier niet over gaat communiceren met inwoners en dat vind ik een gemiste kans. Ik heb geloof ik, zelf al een soort van tussenoplossing gevonden, want er staat inmiddels wel iets over in de krant, maar graag actie op dit punt.

De voorzitter: Mevrouw Bonthuis, dank voor uw hulp in deze, dus iedereen weet het nu. Ik vond het antwoord krachtig: nee. Ik wil het Dagelijks Bestuur daar niet in afvallen. Ik snap het wel, maar het had wellicht iets zachter beschreven kunnen worden. Wij hebben ook nog een website waar wij ook wat dingen op kwijt kunnen. Ik stel voor dat wij dit deel terugnemen en nog even met de vergadering delen.

Besloten: Het Algemeen Bestuur neemt de brief van de fractie Water Natuurlijk en het antwoord van het Dagelijks Bestuur voor kennisgeving aan.

5.b Brief Markdal duurzaam & vitaal 'Verbetering A58 tracé'

Mevrouw Bonthuis: Voorzitter, naar aanleiding van. Het is een brief van bewoners en van de Vereniging Markdal Natuurlijk. Ik wil u meegeven of het Dagelijks Bestuur vragen om hun intentie bij de verbreding van de A58 en de gevolgen die dat zou kunnen gaan hebben voor het Markdal en voor alles wat zich daar omheen beweegt, te steunen. Die gaat over 'geef ruimte aan leefbaarheid' bij de uitwerking van de plannen voor de A58. Ik denk dat daar een aandachtspunt voor het schap ligt.

De voorzitter: Dat mag u zo vinden. Deze brief is naar het ministerie gestuurd om daar aandacht voor te vragen en er is een kopie aan heel veel mensen en organisaties gestuurd. Wij hebben de brief behandeld in het Dagelijks Bestuur. Wij zijn van mening dat wij op dit moment nog niet gaan reageren richting het Markdal of wie dan ook aangaande het voorstel dat in deze brief staat. Wij krijgen als waterschap nog genoeg mogelijkheden zoals via de MER, om zaken goed tegen het licht te houden. Daar zullen wij zeker gebruik van maken. Wij vinden het Markdal ook een prachtig en heel mooi gebied en wij trekken ons de eventuele gevolgen van de aanleg van de A58 ook aan, maar het gaat het waterschap primair om de hydrologische gevolgen, want daar staan wij voor.

Besloten: Het Algemeen Bestuur neemt de brief voor kennisgeving aan.

5.c Schriftelijke vragen fractie Ons Water/Waterbreed 'Huiskameroverleggen'

De heer Mureau: Voorzitter, onze fractie is heel enthousiast over huiskameroverleggen. Wij kunnen er ook een andere naam op plakken, misschien ook om bij het Dagelijks Bestuur wat meer enthousiasme te genereren. Buurthuizenoverleg, overleg aan de waterkant, hoe je het ook noemen wilt. Het kan een grote bijdrage leveren aan het realiseren van onze doelstellingen, zoals wij die opgenomen hebben in het bestuursakkoord en zoals wij die tijdens de vorige vergadering bij de algemene beschouwingen uitgebreid aan de orde hebben gehad. Meer samenwerking met gebiedspartijen, van buiten naar binnen werken, versterken communicatie, het zijn prachtige woorden en voornemens, maar ze moeten ook in de praktijk gebracht worden. Om die voornemens in de praktijk te brengen, hebben wij een concreet voorstel gedaan. Ga aan de slag met kleinschalige, laagdrempelige overleggen. Er ontstaat uitwisseling en wederzijds begrip en op die manier kunnen wij gezamenlijk met het gebied zoeken naar oplossingen voor problemen waar wij voor gesteld zijn, bijvoorbeeld wateroverlast. Het voorstel beperkt zich niet alleen tot het landelijk gebied, wij willen er ook het stedelijk gebied bij betrekken. Dat vraagt iets, dat vraagt ambtelijke inzet, maar naar onze overtuiging levert het meer op dan het vraagt. Het draagt bij aan de kerntaken van droge voeten, wij gaan daadwerkelijk van buiten naar binnen werken en wij creëren draagvlak voor het waterschap. Ik citeer het begin van het bestuursakkoord: "Waterschap Brabantse Delta is er voor de burgers, bedrijven en organisaties in ons werkgebied. Wij versterken de communicatie met burgers, bedrijven en organisaties. Wij staan voor een open bestuurscultuur, daarom betrekken wij burgers, bedrijven en organisaties volop bij het

waterbeleid, de planontwikkeling en de uitvoering." Wat wij voorstellen met onze overleggen aan de waterkant, zoals ik het nu maar even noem, geeft hier op een ideale manier invulling aan. Ik zou graag van het Dagelijks Bestuur willen horen waarom u ons enthousiasme niet deelt.

De voorzitter: Heeft u in onze brief kunnen lezen dat wij uw enthousiasme niet delen? In de brief staat dat wij de invulling van de huiskamergesprekken even niet toepassen, omdat wij een andere methodiek hanteren.

De heer Mureau: Bij interruptie, voorzitter. Wat u aangeeft is, er worden al regelmatig gesprekken georganiseerd. Het is onderdeel van het reguliere werk, kortom, wij gaan op dezelfde voet voort. Dat is niet het enthousiasme waar wij naar zoeken. Wij willen graag dat het structuur krijgt.

De voorzitter: Mag ik eerst even uitleggen hoe wij het nu doen, want volgens mij zitten wij gewoon op een lijn, alleen het is maar net hoe je het beestje noemt. Ik ben zelf al hartstikke enthousiast over huiskamergesprekken en mijn vrouw vindt dat wij daar de laatste tijd heel weinig aan toekomen, helaas. Maar dat is iets heel anders. Als mensen een probleem ervaren of een opmerking willen maken over het waterschap, dan hebben wij daar het Klantcontactcentrum voor en dat werkt uitstekend. Dan gaan mensen van het waterschap op bezoek bij degenen die gebeld hebben en die proberen in kaart te brengen wat het probleem is om tot een oplossing te komen. Dat is ook de werkwijze bij wateroverlast, dus de lijnen zijn heel erg kort. Een keer per jaar in februari houden wij waterschapskringen. Daar nodigen wij iedereen voor uit, die daar interesse in heeft. Dat doen wij op drie verschillende plekken om het hele gebied goed te kunnen bedienen, zodat mensen niet te grote afstanden hoeven af te leggen. Daar komen gemiddeld twintig (20) tot vijfentwintig (25) mensen op af, met name agrariërs. Ook wel eens iemand van de burgerij en die schrikt zich dan wezenloos, want die hoort bijna alleen maar dingen over de agrarische sector. Dat heeft ons ertoe gebracht om ook een keer een avond voor de burgers te organiseren in het koetshuis in Bouvigne en daar kwam één burger op af, terwijl wij heel breed hebben uitgenodigd en echt hadden geprobeerd om mensen te bereiken. Het jaar daarop hebben wij wel weer breed uitgenodigd, dus ook burgers zijn van harte welkom, maar de praktijk laat zien dat het agrariërs zijn die daarop afkomen. Dan stellen wij ons heel kwetsbaar op. Wij komen daar niet met een dik gevulde agenda waar wij u mee bestoken, maar wij stellen de vraag: waar had u het over gehad willen hebben aangaande het waterschap? Dat is best kwetsbaar, want op die vragen kun je je niet voorbereiden. Maar dat zijn wel hele leuke gesprekken en mensen voelen zich dan ook aangesproken en dan komt de discussie of het verhaal vanzelf los en daar wordt dan ook weer een vervolg aan gegeven. Dat mag je wat mij betreft ook zien als een huiskamergesprek. Dus als je de conclusie trekt van, deze portefeuillehouder wil helemaal niks veranderen, het moet blijven zoals het is, dat mag je doen, maar ik zit anders in elkaar. Ideeën zijn van harte welkom, maar verlang van deze portefeuillehouder niet dat hij vijfhonderd (500) of zeshonderd (600) huiskamers gaat bezoeken om met een paar mensen in gesprek te gaan, want dat trekken wij gewoon niet, ook niet met de medewerkers. Die werkwijze met het Klantcontactcentrum, daarover is iedereen enthousiast, dat willen wij in ieder geval overeind houden en als wij daarnaast dan ook nog heel kleinschalig met een man of vier, vijf ambtelijk en bestuurlijk mensen moeten gaan bezoeken, dat kan ik wel toezeggen, maar dat gaat gewoon niet lukken. Voldoende? Nee, niet voldoende, dat snap ik, maar het is niet anders. Er zijn nog genoeg andere voorbeelden en misschien moeten wij daar samen een keer creatief in worden. Wij hebben het dorp Fijnaart, dat gemiddeld genomen meer door wateroverlast wordt getroffen dan elders in ons werkgebied, zowel het dorp als het landelijk gebied er omheen. Daar hebben wij nu een 'werkplaats' georganiseerd. Een keer in de vier weken komt een aantal mensen bij elkaar, bewoners van het dorp, een paar agrariërs die vinden dat zij meer overlast hebben dan de burens, de gemeente Moerdijk voelt zich verantwoordelijk en de wethouder komt dan mee en een paar ambtenaren. Ik mag er vanuit het waterschap bij zitten en dan neem ik vijf of zes ambtenaren mee. Dat noemen wij werkplaats en daar gaan wij met zijn allen maatregelen bedenken waar wij achter staan, die uiteindelijk tot verbetering van de situatie in Fijnaart moet leiden. Als je zegt, zoiets willen wij ook in Drimmelen of weet ik waar, dan gaan wij dat regelen. Mijn voorstel is niet om alles af te wijzen, maar laten wij dan elkaar opzoeken om daar creatief mee om te gaan en wellicht een nieuwe werkwijze te bespoedigen.

De heer Mureau: Mag ik nog een keer interrumpen? Ik zeg niet dat wij het volledig oneens zijn, helemaal niet, wij willen samen naar hetzelfde resultaat toe werken. Wat ik wel nog wil zeggen, is dat de werkwijze via het KCC reactief is. Wat wij voorstellen is anticiperend. De waterschapskringen zijn over het algemeen slecht bezocht mag je zeggen, als er totaal maar zestig (60) mensen komen over het hele waterschapsgebied. Dat zet misschien aan het denken om bijvoorbeeld de werkplaatsmethodiek in te voeren. Uw toezegging, waar er behoefte is, zijn wij bereid daarop in te spelen. Daar kunnen wij mee verder met zijn allen.

Besloten: Het Algemeen Bestuur neemt de brief van de fractie Ons Water/Waterbreed en het antwoord van het Dagelijks Bestuur voor kennisgeving aan.

6. Rondvraag

De heer Hieltjes: De heer Arts en ik waren niet aanwezig bij de sessie voorafgaande aan de vergadering, want wij waren aanwezig bij het afscheid van Peter Glas als voorzitter van de Unie van Waterschappen. Dat is hij tot 1 januari a.s. Het heeft de Koning behaagd om de heer Glas Officier in de Orde van Oranje Nassau met de Zwaarden te maken. Ik stel voor hem namens u felicitaties te sturen voor de onderscheiding die hij meer dan terecht heeft gekregen.

De voorzitter: Wij zullen de heer Glas namens algemeen en dagelijks bestuur een felicitatie zenden.

De heer Schouwenaars: De heer Hieltjes is in Parijs geweest en wat heeft hij daar gedaan? Krijgen wij daar een rapportage van of gaat hij ons daarover informeren? Ik neem aan dat hij daar met de waterschapspet was.

De voorzitter: Hij heeft daar heel goed werk gedaan.

De heer Hieltjes: Ik was daar samen met de wethouder van Breda, die is bezig met een raadsmededeling. Ik zal een schriftelijke mededeling voor het Algemeen Bestuur maken.

7. Sluiting

De voorzitter: Bedankt voor uw inbreng en aandacht op deze avond. Het is aardig gelopen vind ik zelf. U allemaal prettige kerstdagen toegewenst en een goed uiteinde en een goed begin van 2016. Ik sluit de vergadering om 22.00 uur en wens iedereen wel thuis.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur op 27 januari 2015.

De 1^e loco-dijkgraaf

De secretaris-directeur

C.A.A. Coppens

ir. H.T.C. van Stokkom